

01 Bilanț și așteptări

02 Curier legislativ

02 „Bunăvoința” - preșul sub care se
ascunde mizeria selecției sociale...

03 Noutăți

04 Prioritățile relative la
educație ale noului
guvern

ANUL XIII - NR. 39

ISSN 2065-4189

MAGISTER

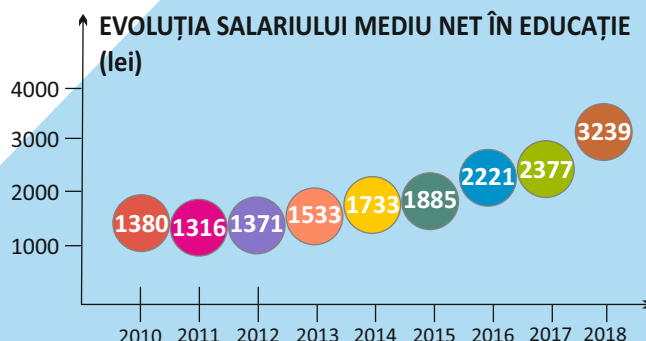
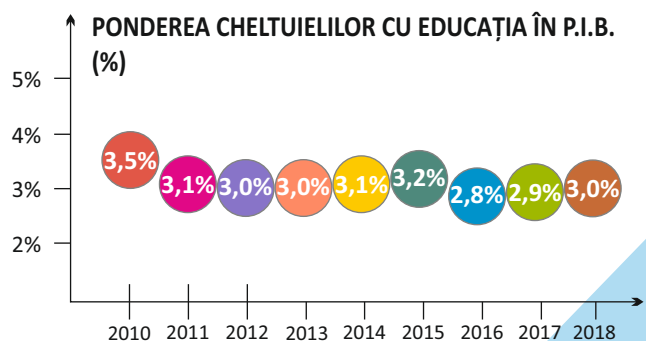
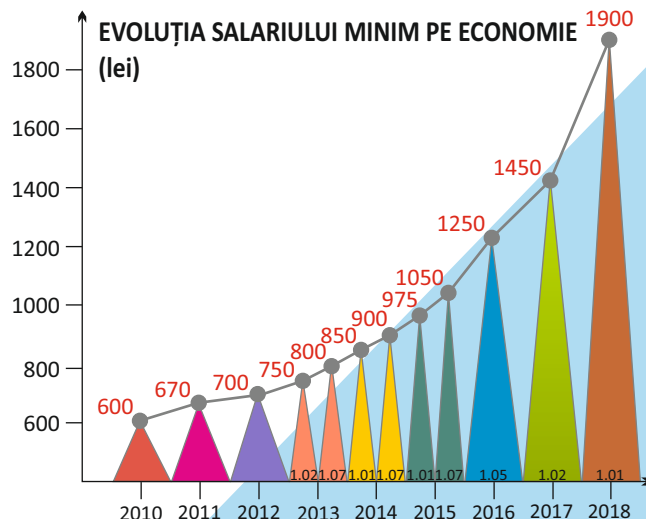
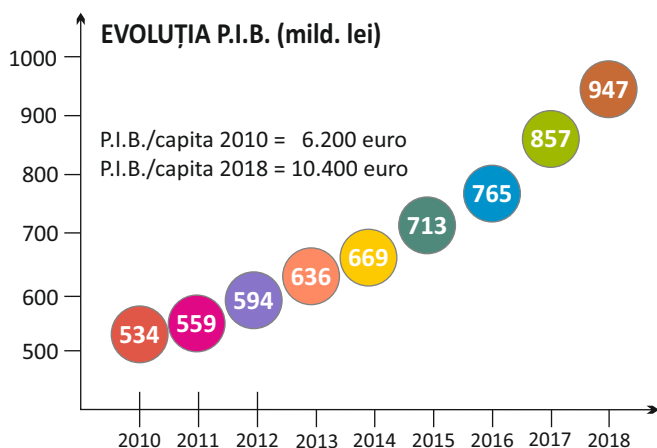
BULETINUL INFORMATIV AL S.I.P. JUDEȚUL HUNEDOARA

După cum se cunoaște, ultima parte a anului 2019 a adus cu sine anumite schimbări în ceea ce privește guvernarea. În încercarea de a recapitula evoluțiile economice înregistrate în ultimul deceniu de România, desigur cu relevanță finală în ceea ce privește veniturile din educație, vă propunem prin intermediul câtorva reprezentări grafice o sinteză a acestora. Totodată, ținând seama de momentul în care ne aflăm relativ la evoluțiile salariale din educație, reamintim aici calendarul preexistent actualei puteri politice, unul care, ținând seama de veniturile din educație, ar fi de dorit să fie cel puțin încheiat, dacă nu îmbunătățit:

- 01.09.2019: calcularea drepturilor salariale la salariul de bază în plată;
- 01.01.2020: creșterea salariului de bază cu 25% din diferența salariul din grilă - decembrie 2018 (a doua tranșă de creștere);
- 01.09.2020: creșterea salariului de bază cu 50% din diferența salariul din grilă - decembrie 2018 (ultima tranșă de creștere).

Evident, concretizarea acestor etape depinde în primul rând de existența unei voințe politice în acest sens, alta decât simplele declarații, goale de conținut, cu privire la importanța educației (ideea de „prioritate” atât de dragă politicianilor noștri).

BILANȚ ȘI AȘTEPTĂRI

OUG nr. 68/06.11.2019

Ordonanța de urgență, prilejuită de instalarea noului guvern, cuprinde măsuri în ceea ce privește administrația publică centrală. În legătură directă cu sistemul educațional, una dintre modificări stabilește noua titlatură a ministerului: **Ministerul Educației și Cercetării**. De asemenea, prin acest act normativ sunt comasate Institutul de Științe ale Educației și Centrul Național de Evaluare și Examinare, instituția nou înființată purtând numele de **Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație**.

ÎNTRE MAXIM ȘI MEDIE

La finalul lunii octombrie, Senatul României, cameră decizională, a adoptat un proiect de lege care modifică conținutul alineatului (1) din art. 66 din Legea nr. 1/2011 a educației naționale. Astfel, **forma inițială a articolului**, aceea din 2011, preciza că „*numărul orelor alocate disciplinelor din planurile-cadru de învățământ este de maximum 20 de ore pe săptămână la învățământul primar, 25 de ore pe învățământul gimnazial și 30 de ore pe săptămână la învățământul liceal*”. Prevederea citată mai sus a fost modificată în 2012, prin O.U.G. nr. 92/2012, în sensul că „numărul de ore alocate disciplinelor de studiu/ modulelor de pregătire este stabilit prin planurile-cadru de învățământ și se aprobă prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului”, ceea ce s-a și întâmplat prin planurile cadru elaborate pentru primar și gimnaziu. În prezent, prin **noua formă a articolului**, se precizează faptul că „numărul orelor alocate disciplinelor din planurile-cadru de învățământ este în medie de 20 de ore pe săptămână la învățământul primar, 25 de ore pe învățământul gimnazial și 30 de ore pe săptămână la învățământul liceal”, ceea ce, într-o gândire corectă, nu ar atrage după sine, în mod automat, o reducere a numărului de ore, ci încercarea de adecvare a acestora în funcție de obiectivele educaționale.

„Bunăvoința”

Text preluat din *Le Monde Diplomatique* (septembrie 2019, pp. 4-5) ca ilustrativ și pentru o parte dintre problemele cu care se confruntă educația din România, cu atât mai mult cu cât conceptul fundamental al unei proiectate reforme a indicatorilor privind calitatea educației furnizate, cei prin prisma cărora sunt evaluate unitățile de învățământ, era acela de „*bunăstare a elevului*”, într-o optică frapant de asemănătoare (nu este exclus ca această viziune vehiculată la nivelul ARACIP-ului să fie doar o „copie”). De altfel, opțiunea de traducere a termenului de „*bienveillant*” prin *bunăvoință* este acoperitoare doar într-o anumită măsură, fiind numeroase ocurențele în care poate funcționa la fel de bine traducerea prin *bunăstare*.

În timp ce educația națională se confruntă cu o lipsă de resurse și de personal tot mai mare, o idee înflorește: «bunăvoința» pe care profesorii sunt invitați să o arate elevilor lor, cea care ar permite depășirea tuturor obstacolelor. Acest dop antifon ascunde neputința instituțională de a reduce decalajul dintre copiii din clasele privilegiate și cei din clasele populare.

«REPUBLICĂ», «exelență» și «bunăvoință»: dintre aceste trei cuvinte, alese de domnul Jean-Michel Blanquer pentru prima sa intervenție la începutul anului școlar, în septembrie 2017, prezența ultimului surprinde. Începând de la Jules Ferry, nu se poate vorbi despre școală fără invocarea Republicii. Excelența a intrat și ea în vocabularul cotidian al școlilor, privind preocuparea instituției școlare, împărtășită de unii profesori, de a nu concentra disproporționat eforturile și resursele în sprijinul elevilor aflați în dificultate în «detrimentul» celorlalți. Semnificând voința de a fi atenți, înainte de toate, la a nu defavoriza pe cei favorizați, acest termen a devenit expresia oficială care - chiar dacă eufemistic - justifică diferențele în ceea ce privește reușita școlară.

Rămâne astfel „bunăvoința”. Termenul s-a răspândit în gimnazii și licee în ultimii ani. Inspirată de politica „accesibilității îngrijirii” (*politique du care*), promovată în Franța în special de doamna Martine Aubry [vezi Evelyne Pieiller, «*Liberté, égalité... “care”*», *Le Monde diplomatique*, septembrie 2010], a fost apărută de ministrul educației naționale Vincent Peillon în 2012, în cadrul consultării „*Să reîntemeiem școala Republicii*”, anterior legii cu același nume. Astăzi „bunăvoința” apare ca unul dintre pilonii „bunelor practici” promovate de instituțiile școlare. Filosofia sa poate fi rezumată în următoarea expresie: «*Fiecare elev are nevoie de încurajare în fiecare zi*». [«*A acționa împotriva abandonului școlar: alianța educativă și abordarea pedagogică reproiectată*», raport al inspecției generale a educației naționale (IGEN) și al inspecției generale a administrației educației naționale și a cercetării (IGAENR), ministerul educației naționale, Paris, iunie 2013]. Fără

această pedagogie comprehensivă elevul ar fi incapabil să reușească și, astfel, să-și găsească propriul drum.

Mesajul este clar: voi, profesorii severi, cei care faceți uz cotidian de întreaga panoplie a descurajării (sprâncene încruntate, observații clare și la obiect, note exagerat de scăzute), sunteți primii responsabili pentru eșecul sutelor de mii de crisalide care nu așteptau decât un gest pentru a se metamorfoza în fluturi. Altfel spus, cum să promovezi, în dezbateră cu privire la educație, mai curând postura decât structura. Introducerea temei «bunăvoinței» în lumea educațională are astfel ca interes primordial să ascundă cauzele reale ale eșecului școlar. În mod formidabil adaptată la cura de austeritate impusă serviciului public - «bunăvoința» nu costă nimic statul -, ea este totodată paravanul perfect, întrucât abate atenția de la probleme mai puțin elegante precum numărul de ore predate sau numărul de elevi pe clasă.

Psalmodiarea moralizantă a înflorit sub peședinția domnului François Hollande. Pedagogul se transformă în facilitator: «Profesorul creează condițiile optime și securizante astfel încât toți copiii (chiar și cei care nu participă sau participă puțin) să se implice, să participe la acte de vorbire mai complexe decât cele din viața de zi cu zi; valorifică erorile „pozitive” (...). În acest mod, el contribuie la construirea echității între copii reducând diferențele de limbă.» Pentru a depăși inegalitățile competenței lingvistice, strategii din *rue de Grenelle* [strada pe care se găsește sediul Ministerului Educației Naționale din Franța] mizează pe amabilitatea cadrului didactic [*Buletinul oficial*, Ministerul Educației Naționale, Paris, 26 martie 2015]. Atunci când scrie, elevul trebuie să se poată sprijini pe «observații întotdeauna binevoitoare cu privire la textul produs inițial» [*Buletinul oficial*, Ministerul Educației Naționale, Paris, 24 decembrie 2015]. La nivelul gimnaziului, conducerea îi mustră pe cei care au avut nenorocul să pună zero pentru o temă nefăcută, și solicită profesorilor să finalizeze aprecierea trimestrială a elevului cu un cuvânt pozitiv. Recomandarea ar fi de înțeles dacă ea nu ar tinde să substituie misiunea de

- preșul sub care se ascunde mizeria selecției sociale la școală

emancipare care revine școlii cu imperativul împlinirii personale: „Grădinița este o școală binevoitoare [bienveillante] (...). Misiunea sa principală este aceea de a-i face pe copiii să-și dorească să meargă la școală pentru a învăța, a afirma și a-și dezvolta personalitatea.”

[*Buletinul oficial special nr. 2, Ministerul Educației Naționale, Paris, 26 martie 2015*]
Imperativul determină comportamente paradoxale la cadrele didactice: sarcasm și lehamite față de noul leitmotiv instituțional, dar de asemenea porozitate față de acest discurs culpabilizator. Confrunțați cu dificultatea sarcinii, descumpăniți adesea, ei pot deveni sensibili la ceea ce, sub pretextul progresului, reprezintă de fapt o renunțare. «Dacă se dorește ca numărul absolvenților să crească, este nevoie să se treacă de la un sistem educațional care selectează astfel încât cei mai buni să atingă excelența la un sistem „binevoitor” [bienveillant] care oferă posibilitatea reușitei într-un mod variat elevilor, cărora le sunt recunoscute abilitățile lor plurale», afirma un raport de inspecție generală din 2013 [*«A acțiunea împotriva abandonului școlar», op. cit.*]. În academia din Lille, un gimnaziu și-a propus să devină, prin proiectul său școlar, «gimnaziul inteligențelor multiple». El a primit, în aprilie 2015, premiul pentru inovație și dezvoltare profesională, cu ocazia Zilei Inovației, a Ministerului Educației Naționale. Principiul? «Invitația făcută cadrelor didactice de a solicita alte forme de inteligență în procesul de învățare, inteligență spațială, corporal-kinestezică sau muzical-ritmică.» [*Ibid.*] Beneficiarii? „Elevii cu dificultăți de limbă.» Și se preconizează, în special, să se recurgă la «hărți euristice», sau «hărți mentale», aceste scheme care au invadat manualele, caietele și portofoliile.

Talente, potențiale, inteligențe, abilități... Declinarea acestor termeni escamotează realitatea ierarhiei cunoștințelor și a aptitudinilor școlare, și totodată consecința sa: un loc mai mult sau mai puțin de invidiat pe scara socială. Utilizarea lor trădează - și difuzează - o concepție esențializată a elevilor, deconectată de clasa lor socială. În loc să încerce să înțeleagă eșecul școlar pentru a-l combate mai bine, această concepție îl împănăază și îl spoiește cu considerente morale pentru a-l face mai bine acceptabil ca inevitabil. Aceste discursuri pseudo-egalitare au scopul de a justifica renunțarea de către instituția școlară la a oferi posibilitatea copiilor claselor populare la cunoștințe legitime. De

partea cealaltă, liceul Henri IV, din al V-lea arondisment al Parisului, își menține cursul. Până la începutul lui septembrie 2018, înainte de reforma liceului, pune la dispoziția elevilor săi din primul an o listă de cărți sub titlul de „recomandări de lectură”. La franceză, doar pentru capitolul „Realism și naturalism” se puteau număra 43 de titluri. Fără a lua în calcul noii naturaliști ai lui Émile Zola, Guy de Maupassant, Joris-Karl Huysmans... Pe când o petiție a intelectualilor care să pretindă respectarea „abilităților plurale” ale copiilor burgheziei pariziene?

Această promovare a bunăvoinței este ecoul instaurării, la toate nivelurile sistemului educațional, a evaluării pe bază de competențe. Ambele converg în a ascunde eșecurile masificării educaționale. Grijă pentru bunăvoință conduce, de exemplu, la învățământul primar, la a numi elevi responsabili, în fiecare săptămână, cu diferite misiuni lipsite de obiective cognitive, precum ștergerea tablei, adunarea caietelor, punerea în rând a colegilor înainte de intrarea în clasă etc., instaurând o confuzie semnificativă între cunoștințele care trebuie dobândite și sarcinile care trebuie îndeplinite [Cf. *Stéphane Bonnéry, Comprendre l'échec scolaire. Élèves en difficultés et dispositifs pédagogiques, La Dispute, coll. «L'enjeu scolaire», Paris, 2007*]. Imediat ce acestea sunt evaluate ca atare, ca o formă de „a ști să faci” (*savoir-être*), raportat la listele de competențe de acum generalizate la toate nivelurile educaționale, copilul sociabil și voluntar pentru stingerea luminilor și coborârea jaluzelelor are toate motivele să creadă, iar odată cu el și familia sa, că își îndeplinește partea sa de contract. Chiar dacă nu stăpânește cititul.

Ofensiva împotriva evaluării elevilor prin notarea numerică - înlocuită printr-un sistem complex de evaluări pe bază de competențe - urmează aceeași logică. Impulsionată de Uniunea Europeană [*O nouă strategie în materie de competențe pentru Europa, Comisia Europeană, 10 iunie 2016*], evaluarea pe bază de competențe este astăzi generalizată în școlile primare și într-un mare număr de gimnazii. Fișele de evaluare au devenit interminabile table ordonând «competențe» divizate în «domenii», iar acestea segmentate în «itemi» cu contururi deosebit de vagi: «a asculta pentru a înțelege un mesaj oral, o afirmație, un text citit», «a obține și a înțelege sensul cuvintelor»... Au devenit ilizibile.

DEBIROCRATIZAREA!!!

Într-un demers care revine periodic, noul ministru al educației a înființat o comisie care să vină cu propuneri concrete de debirocratizare. Adoptat cu entuziasm, acest demers, care este departe de a fi unul inedit, a stârnit un amplu „val” de discuții și propuneri, problema fiind de un real interes și de dorit a-și găsi soluții. Tot ceea ce sperăm este ca soluțiile să nu fie asemănătoare cu cele ale precedentelor demersuri de acest gen sau cu cel prin care s-a redus numărul comisiilor din școli.

CREȘTERILE SALARIALE

Florin Cițu, ministrul Finanțelor, a declarat în prima conferință de presă (14.11.2019) de la preluarea mandatului că în privința salariilor profesorilor actuala legislație va fi pusă în aplicare. Ministrul a răspuns astfel unor întrebări din partea jurnaliștilor, dacă salariile cadrelor didactice vor crește anul viitor așa cum este prevăzut în O.U.G. nr. 114/2018, având în vedere că noua guvernare a anunțat că dorește să abroge anumite părți din ordonanță. Concret este vorba de diferența existentă față de grilele din legea salarizării, din care s-a primit 25% începând cu 1 ianuarie 2019, ar urma să se primească 25% începând cu 1 ianuarie 2020 și să se atingă grilele din 2022 la 1 septembrie 2020.

NOUL SITE SIP TOUR

A devenit operațional, în această toamnă, noul site al agenției de turism SIP TOUR Hunedoara, operatorul turistic al S.I.P. Județul Hunedoara. Noul site vă pune la dispoziție un motor de căutare intuitiv și ușor de utilizat, integrează numeroși operatori care oferă servicii turistice pe plan intern și extern, ofertele sunt disponibile în timp real, iar rezervările pot fi realizate în mod direct (inclusiv prin intermediul voucherelor de vacanță), pe site. Adresa la care puteți beneficia de toate aceste servicii este <https://siptour.ro>.

Conștientizarea inegalităților sociale, sursă de deziluzie brutală pentru tinerii aparținând claselor populare, se mută de la gimnaziu la liceu, într-o aceeași notă.

Ideea de a sparge termometrul pentru a face să scadă temperatura nu este nouă. Dar astăzi ea este implementată sistematic pe toate etapele parcursului școlar. Fie cazul unui elev din al treilea an care se ambiționează să obțină diploma de gimnaziu. Îl vom numi Florian. Începând cu sesiunea 2017, diploma este notată cu 800 de puncte. Patru sute dintre acestea sunt atribuite în cadrul examenelor de la sfârșit de an. Cele 400 de puncte rămase sunt rezultatul nivelului de realizare a opt componente, fiecare evaluată cu 50, dintr-un «soclu comun de cunoștințe, competențe și cultură». Aceste componente nu corespund mediului de lucru cunoscut elevului (disciplina). Ceea ce obligă cadrele didactice să aproximeze „poziționarea” fiecărui elev în raport cu fiecare dintre cele opt componente ale soclului (de exemplu, «metode și instrumente pentru învățare», «formarea

persoanei și a cetățeanului»). Opacitatea nu se oprește aici. Într-adevăr, pentru fiecare componentă a soclului a fost stabilită o scală cu patru valori care atestă nivelul atins: „insuficient” (10 puncte din 50), „suficient” (25 de puncte), „satisfăcător” (40 de puncte) și „excelent” (50 de puncte). Chiar dacă Florian este afon la engleză, i se garantează astfel 20% din punctele posibile. Foarte bun la matematică - dar fără a excela -, el va obține totuși 100% dintre punctele alocate acelei componente. Iar dacă, în pofida acestui barem care ameliorează de la sine rezultatele elevilor - dar nu și cunoștințele lor -, Florian riscă un eșec, el ar putea conta pe intervențiile repetate ale personalului de conducere pentru o corecție în sus a evaluărilor făcute de profesori. Ratele de succes ale elevilor la diferitele examene sunt într-adevăr un element cheie în evaluarea activității directorilor de către directorii academici din cadrul serviciilor educației naționale (Dasen, fost inspector academic) și rectori.

Odată cu reforma liceului și a bacalaurea-tului începând cu anul 2019, domnul Blanquer extinde această tendință.

Noțiunea de „parcurs” individualizat al elevilor - pentru alegerea „specializărilor” lor - mimează libertatea omițând date structurale: nu toate specialitățile sunt predate în toate liceele. Și aici, domnește echivocul cu privire la obținerea viitoarei diplome: control continuu, probe comune (unele în prima clasă, altele în terminală), probe finale (unele în prima clasă, altele în terminală). Fericit cel care va putea să înțeleagă - sau mai curând, fericit cel care va fi informat. Contradicția este puternică pentru elevul de liceu invitat să-și aleagă specialitățile, în timp ce o selecție severă îl plasează sub o evaluare permanentă.

Școala celei de a III-a Republici, solidă și exigentă, în care elevii ajungeau să stăpânească tabla înmulțirii și cunoașterea regulilor de ortografie, este în mare parte fantezie. Nici vechiul sistem de notare nu trebuie să trezească o anume nostalgie. Trierea socială a elevilor exista deja de ieri. Dar până azi instituțiile nu au depus atât de mult efort pentru a o face invizibilă.

CLOTHILDE DOZIER & SAMUEL DUMOULIN
Cadre didactice în învățământul secundar

Prioritatea generală a PNL este de a asigura un cadru normativ previzibil și stabil în sistemul de educație. Pe termen scurt, PNL va lua doar măsurile urgente, cu caracter reparatoriu sau care pot crește calitatea procesului educațional, fără a genera instabilitate pentru elevi, profesori sau societate. Ulterior, obiectivul PNL va fi punerea în practică a viziunii și strategiei din proiectul „România Educată”.

Prioritățile, declarate, pe termen scurt, pentru învățământul preuniversitar, sunt:

- Realizarea unei analize, împreună cu ministerele de resort, care să conducă la adaptarea legislației specifice și sprijinirea autorităților publice locale în vederea realizării condițiilor pentru obținerea cu celeritate a avizelor și autorizațiilor sanitare și de securitate la incendiu pentru unitățile de învățământ.
- Refacerea capacității administrative a Ministerului Educației prin evaluări ale personalului și ocuparea prin concurs a funcțiilor. Organizarea concursului de directori pentru anul 2020 și limitarea practicii de delegare în interesul

PRIORITĂȚILE RELATIVE LA EDUCAȚIE ALE NOULUI GUVERN

învățământului.

- Adoptarea planului-cadru și realizarea programelor pentru învățământul liceal prin continuarea efortului de reformă curriculară;
- Realizarea de urgență a documentelor în vederea demarării licitațiilor pentru manualele școlare, pentru a nu repeta greșelile trecutului, iar generația de elevi care acum este în clasa a VII-a să nu mai fie una de sacrificiu;
- Revenirea la cadrul legislativ care permite corectarea lucrărilor la Evaluarea Națională și la Bacalaureat în centre de evaluare din alte județe decât cele în care se susțin probele;
- Revenirea la legislația de organizare a Evaluării Naționale anterior măsurilor de direcționare forțată în învățământul profesional a elevilor care nu obțin media 5 în procesul de admitere în învățământul liceal;
- Compatibilizarea evaluărilor naționale cu programele școlare, respectiv cu evaluările din timpul anilor de studiu;
- Debirocratizarea activității cadrelor didactice prin reducerea numărului de „hârtii” și promovarea calității în

educație prin realizarea unui act educațional bun și centrat pe nevoile elevului;

- Aplicarea efectivă a metodologiei pentru combaterea segregării școlare;
- Realizarea unui parteneriat real al ministerului cu toți actorii educaționali (elevi, părinți, profesori, sindicate);
- Extinderea etapizată a programului „Masă caldă” și creșterea calității programelor de „After-school” publice și private, inclusiv prin crearea cadrului legislativ favorabil;
- Profesionalizarea carierei didactice prin demararea programului de masterat didactic în cele mai adecvate universități;
- Extinderea programelor de învățământ profesional-dual prin adecvarea cadrului instituțional existent și stimularea parteneriatului cu mediul privat, pentru nivelele de calificare 3, 4 și 5;
- Inițierea unor eforturi guvernamentale pentru deblocarea decontului navetei elevilor și cadrelor didactice și pentru finanțarea transportului școlar intrajudețean;
- Promovarea măsurilor care sprijină digitalizarea sistemului de educație și focalizarea pe utilizarea tehnologiilor IT pentru procesul de predare-învățare și pentru managementul educațional.

